

Hallo Hans, Beste Dick

Ik heb mijn best gedaan om iedereen te pakken te krijgen rond jullie proces tegen Jumbo en Dirk. Daar is dit stukje uitgekomen. Ik laat je de hele tekst zien. Wil jij daar een reactie op geven, zodat ik het aan het einde van de dag kan publiceren?

Hgr!

Dick

In het rood mijn reactie – ik vind overigens in het onderstaande niets terug van mijn bericht aan Wouter Klootwijk.

Volgens een artikel in Boerderij 1 december 2015 zijn alle grote supermarkten afgestapt van het Varken van Morgen en willen ze allemaal het Beter Leven Keurmerk. Alleen supermarkten Boni, Poiesz, Jan Linders e.d. houden vast aan het Varken van Morgen. Ik kan dat met het onderstaande niet rijmen.

Via het televisieprogramma

[url=<http://www.radartv.nl/uitzending/archief/detail/aflevering/01-02-2016/beter-leven-keurmerk/>][Radar[url]] liet Varkens in Nood op 1 februari weten een proces aan te zullen spannen tegen de supermarkten Jumbo en Dirk. Beide bedrijven zouden zich niet hebben gehouden aan de afspraak om uiterlijk per 1 januari al hun verse varkensvlees aan de eisen van het Varken van Morgen te laten voldoen.

De toezegging van Jumbo was om op 1 september 2015 over te gaan op het Beter Leven Keurmerk één ster. Zie hun persbericht van 24 oktober 2014 en hun huidige website.

Inmiddels zetten [url=http://www.varkensinnood.nl/petitie-misstanden-varkenshouderij?gclid=CjwKEAiAluG1BRDrvsqCtYWk81gSJACZ2BCeh78SZiJR65I_a9neB32UqQ5RB28-g570qZ7QJV2LYhoCaGDw_wcB][bijna 70.000[url] Nederlanders hun handtekening onder de intentie van Varkens in Nood om Jumbo en Dirk wegens het niet nakomen van afspraken voor de rechter te dagen. Deze petitie gaat over ons rapport 120 misstanden in de varkenshouderij en wordt donderdag 11 februari aangeboden aan de staatssecretaris. De petitie staat los van Jumbo en Dirk.

Omdat de beschuldigingen fors zijn en de afspraken die de supers onderling hebben gemaakt bindend zijn dat is niet het geval; het gaat ons om de individuele toezeggingen van de supermarkten zoals gedaan in persberichten en op de eigen websites (Jumbo in 2014 en Dirk al in 2011); natuurlijk spelen de afspraken binnen het CBL een rol, deed ik navraag bij de Dierenbescherming, de slachters die Jumbo beleveren en de supers Jumbo en Dirk zelf.

[b]Strengere controle certificering dan 1 ster-systeem[/b]

Eerst vroeg ik naar de precieze afspraken. Uiterlijk in 2015 zouden de supers stoppen met een varken dat niet voldoet aan de eisen van het Varken van Morgen. Dat is nagenoeg hetzelfde varken als het varken met 1-ster van de Dierenbescherming. Het belangrijkste verschil is dat het Varken van Morgen [i]Global Gap[i] is gecertificeerd en daarmee minder fraudegevoelig is dan het 1-ster varken van de Dierenbescherming. **Dat is nog al een stevige uitspraak en ik zie graag de reactie op deze uitspraak van de Dierenbescherming c.q. de stichting Beter Leven Keurmerk tegemoet. Wij gaan vooralsnog uit van de goeder trouw, integriteit en het organisatietalent van de stichting Beter Leven Keurmerk. Dat de supermarkten zich massaal naar het Beter Leven Keurmerk streven, is een sterke indicator dat het kennelijk wel goed georganiseerd is.** Na [url=<http://www.foodlog.nl/artikel/gaat-alders-de-fraude-met-het-sterrenvlees-vinden/>]**slechte ervaringen[/url]** bij Vion, wilden de supers geen fraude meer met varkensvlees en eisten ze deze extra bescherming. Omdat voor consumenten de ster van de Dierenbescherming van belang is, kiest een aantal supers voor een dubbele certificering en dus dubbele controlekosten. Supers die daar niet voor kiezen, hebben dus gecertificeerd vlees dat zij echter niet als zodanig voor hun klanten herkenbaar maken omdat niet alle klanten gevoelig zijn voor welzijnsvlees. **Het niet op de verpakking zetten dat het vlees voldoet aan de kwalificatie "Varken van Morgen" of voldoet aan Global Gap, geeft noch de consument noch een organisatie als de onze inzicht of er nu wel of niet voldaan wordt aan de eisen zoals Beter Leven Keurmerk één ster die stelt. Het is volkomen niet transparant. Het wordt nog minder transparant als een bedrijf als Dirk weigert de inkoopvoorwaarden openbaar te maken.**

[b]Geen vleeswaar en geen varkenshazen[/b]

Het voeren van het 1-ster keurmerk is nooit onderdeel van de afspraken geweest zoals Varkens in Nood suggereert. **Nogmaals, het gaat ons niet om Beter Leven Keurmerk één ster of Varken van Morgen. Het gaat er om dat het transparant is, hetgeen op de verpakking dient te staan, dat het varkensvlees aan deze eisen voldoet. De toezeggingen zijn van de supermarkten zelf.**

Bovendien zijn de afspraken niet gemaakt voor vleeswaren. Die producten zijn van verschillende leveranciers afkomstig, waaronder de nodige buitenlandse. Parmaham kan onmogelijk geleverd worden met een ster. Vele buitenlandse specialiteiten kosten de nodige tijd en ingewikkelde foodmiles en logistieke processen om van sterrenvlees te kunnen worden bereid. Daarom zijn ze destijds uitgezonderd van de afspraken. **Er zijn wettelijke eisen die gesteld worden aan de productie van varkensvlees. Die wettelijke eisen worden (zie ons Overtredingenrapport) bij gangbaar vlees overtreden. Dat geldt dus ook voor vleeswaren, varkenshaas, spare ribs, diepvries etc. Los van afspraken en toezeggingen van supermarkten, is dat ons voornaamste punt. We hebben in 2014 heel duidelijk besproken met Dirk en Jumbo dat de productie van gangbaar varkensvlees niet voldoet aan de wettelijke eisen. Als er garanties komen met bewijs) dat al het varkensvlees voldoet een het Beter Leven Keurmerk dan is wat ons betreft een zaak van de baan. Het Varken van Morgen is onvoldoende transparant.**

Jumbo's woordvoerder Claire Trügg liet weten dat haar bedrijf "in 2017 alleen nog maar duurzamer vlees in de schappen zal hebben, waar mogelijk met het Beter Leven keurmerk. Dat zal zelfs gelden voor het merendeel van onze vleeswaren."

Waar mogelijk is te weinig en het merendeel is ook te weinig.

Op dit moment, zegt Trügg, is 85% van ons verse vlees reeds Global Gap én Beter Leven gecertificeerd. “De 15% waar we op dit moment nog niet aan kunnen voldoen, betreft een uitzondering die ook in de afspraken tussen de supers is overeengekomen. Die uitzondering is in ieder geval niet met Varkens in Nood overeengekomen en daar gaan we dan ook niet accoord mee. Er zijn bijvoorbeeld niet altijd voldoende varkenshaasjes en spare ribs met Varkens van Morgen/1-ster certificatie om aan de vraag te kunnen voldoen.” Dat zal wel, maar keuze genoeg van vlees dat (veel) beter voldoet aan de wettelijke voorschriften.

Jumbo heeft in haar algemene inkoopvoorwaarden staan dat alle leveranciers moeten voldoen aan de wettelijke voorschriften. Dat is niet het geval. Jumbo zegt zich in haar inkoopvoorwaarden verder te houden aan de vijf vrijheden. Dat is niet het geval; zelfs biologisch voldoet niet aan de vijf vrijheden. Vrijheid nummer 5 is bijvoorbeeld dat de dieren hun natuurlijk gedrag kunnen vertonen. Hoe kan dit als de dieren niet kunnen wroeten, geen nesten kunnen bouwen, de biggen al heel snel weggehaald worden bij de zeug, er meer dan 30 biggen per jaar geboren worden, de dieren zich niet op natuurlijke wijze voortplanten etc., etc. Kortom, ook Jumbo houdt zich niet aan de eigen toezeggingen en aan de eigen inkoopvoorwaarden.

Varkens in Nood telde slechts 40% van het varkensvlees met 1-ster in de winkels van Jumbo. Volgens Trügg komt dat omdat het bedrijf nog niet al het vlees van een sticker met de ster van de Dierenbescherming kon voorzien. “Jumbo werkt als een van de weinige ketens met slagers in de winkel. Het certificeringstraject hiervoor is anders dan het voorverpakte vlees dat binnenkomt.” De tellingen betroffen het voorverpakte vlees in Jumbo's zonder slagerij. Die slagerijen vergen een extra borging van de processen op de werkvloer die er onder meer voor moeten zorgen dat er geen ster op een haasje zonder ster komt te zitten. Pas sinds 25 januari van dit jaar is die borging vanuit de Dierenbescherming rond gekomen. Dit is derhalve helemaal niet van toepassing op onze casus. Winkelverpakt varkensvlees is door ons niet meegenomen omdat er sprake is van een certificeringstraject.

[b]Dierenbescherming kan eigen ster niet bevestigen[/b]

Ik vroeg Hans Baaij van Varkens in Nood hoe hij reageert op de woorden van Trügg, die mij vertelde dat ze alle zojuist genoemde feiten aan Varkens in Nood hebben gemeld. Baaij is stellig. “De Dierenbescherming heeft me verteld dat als er geen ster op staat, niemand kan garanderen dat het varkensvlees van een naar behoren gehouden dier is. Daarmee is het automatisch vlees dat in de categorie van ons [\[url=http://www.foodlog.nl/artikel/varkenshouders-boos-om-120-misstanden-varkens-in-nood/\]rapport](http://www.foodlog.nl/artikel/varkenshouders-boos-om-120-misstanden-varkens-in-nood/) met de 120 misstanden[/url] kan vallen. Dat was niet de afspraak en daarom pakken we Jumbo aan.” De Dierenbescherming heeft gezegd dat als er geen Beter Leven Keurmerk één ster op staat, dat het geen Beter Leven Keurmerk één ster is. Als het Varken van Morgen is, dan is het wat Varkens in Nood betreft ook prima, maar dan moet het wel op de verpakking staan of beter nog, het Beter Leven Keurmerk dragen.

Desgevraagd liet de Dierenbescherming weten niet zekerheid te kunnen zeggen hoe het zit. Woordvoerder Dik Nagtegaal vertelt me: “wat Jumbo in de uitzending van Radar heeft aangegeven klopt: ze zijn per 25 januari 2016 goedgekeurd voor ‘slagers in supermarkten’. Dit betekent dat ze vanaf deze datum het Beter Leven keurmerk op goedgekeurde producten (geproduceerd in de slagers in de supermarkten) mogen zetten. Of de producten bij de slagers in de supermarkten van Jumbo vóór deze datum ook al voldeden aan het Beter Leven keurmerk maar ze het keurmerk er alleen nog niet op mochten zetten kunnen wij niet bevestigen.”

Nogmaals, het gaat ons niet om winkelvepakt varkensvlees. Dat is geen punt van discussie. Het voorverpakte varkensvlees was op in de eerste week van februari voor 41% zonder keurmerk, 87% van de vleeswaren, 67% van het overige varkensvlees en 100% van het diepvriesvlees is zonder keurmerk. Ik sprak net met Susanne Maassen, manager Beter Leven Keurmerk: als het er niet op staat, is het geen Beter Leven Keurmerk.

[b]Slachters: Jumbo neemt dubbel gecertificeerd vlees af[b]

Jumbo vertelde me dat het bedrijf al sinds 1 september vorig jaar over is gegaan op Global Gap-certificatie voor het Varken van Morgen én de Dierenbeschermingsster voor alle vers vlees, met uitzondering van een aantal schaarse producten zoals varkenshaasjes. **Dit is in strijd met onze tellingen en met hetgeen de Dierenbescherming zegt.**

Directeur-eigenaar Marc van Rooi van slachter Van Rooi, die drie van de vier distributiecentra van Jumbo belevt, bevestigt de **bewering** van Jumbo en zegt zelfs dat Jumbo daarvoor al een iets beter varken verkocht, maar dat heeft ingeruild voor de standaard van het Varken van Morgen dat tegelijk ook 1-ster van de Dierenbescherming heeft. Een woordvoerder van Vion die het resterende vierde distributiecentrum van Jumbo belevt, vertelt precies hetzelfde verhaal. Per 1 september is Jumbo overgegaan op een Global Gap gecertificeerd varken mét een ster van de Dierenbescherming erbij, ook al kost die dubbele certificering wat meer. **Dat is voor het eerst dat ik dit hoor en klopt niet met hetgeen er op de verpakking staat van voorverpakt varkensvlees.**

Directeur Baaij van Varkens in Nood vertelde me dat het niet kan kloppen omdat er in Nederland 6,5 miljoen varkens zouden worden gegeten, terwijl er volgens de Dierenbescherming maar 2 miljoen met een ster werden geslacht in 2015. Dat gegeven plus het feit dat er geen zichtbare ster op vlees staat, is de kern van zijn case tegen Dirk en Jumbo. **Zie de Boerderij van 1 december 2015 waarin staat dat er een groot tekort is aan varkens met het Beter Leven Keurmerk. De supermarkten hebben duidelijk te laat gereageerd en dat is niet voor het eerst. De toezeggingen van Dirk stammen uit 2011 en nog altijd zijn ze niet gerealiseerd.**

De slachters Van Rooi en Vion maken me duidelijk dat Baaij zich vergist in de cijfers. Hij telt namelijk de vleeswaren op bij het verse vlees. Alle supers met uitzondering van [[url=http://www.foodlog.nl/artikel/1-2-in-de-media/#kort-aldi-gaat-beter-leven-keurmerk-plaatsen](http://www.foodlog.nl/artikel/1-2-in-de-media/#kort-aldi-gaat-beter-leven-keurmerk-plaatsen)][Aldi](#)[url] – die kiest voor een ster van de Dierenbescherming en vermoedelijk niet voor de Global Gap zekerheid daarbij en bovendien nog helemaal moet beginnen met duurzamer welzijnsvlees – zijn inmiddels over op het Varken van Morgen. Baaij maakt de fout zijn case te baseren op 2015 en de vleeswaren mee te

rekenen. Die hebben om de zoiest al aangegeven redenen nooit behoord tot de afspraken waar Baaij zich op beroept.

[b]Dirk: geen bewijs van wetsovertredingen[/b]

Volgens Varkens in Nood begaan de varkenshouders die aan Dirk varkens leveren wetsovertredingen. In totaal zou het gaan om [\[url=http://www.foodlog.nl/artikel/varkenshouders-boos-om-120-misstanden-varkens-in-nood/\]120 overtredingen\[/url\]](http://www.foodlog.nl/artikel/varkenshouders-boos-om-120-misstanden-varkens-in-nood/). Ik vroeg voorlichter Esther Kingma van Dirk of Varkens in Nood die beschuldigingen ooit heeft toegelicht. Kingma vertelde me in 2014 en 2015 brieven te hebben ontvangen van Varkens in Nood. “Daarin stond dat veehouders en toeleveranciers van Dirk de wet overtraden. We hebben meerdere keren verzocht om meer informatie, omdat we niet bekend zijn dat onze toeleveranciers in strijd met de wet handelen. Ondanks meerdere verzoeken is hier helaas nooit een reactie op gekomen.” Dirk bleek zelfs niet bereid om de inkoopvoorwaarden voor varkensvlees aan ons op te sturen, laat staan dat ze bereid zijn te vermelden van welke varkensboeren ze betrekken. Varkensvlees is een bulkproduct en er wordt geen onderscheid gemaakt tussen de ene en de andere varkensboer. Als er bij x% van de varkensboeren overtredingen begaan worden, dan komt hiervan x% bij Dirk terecht.

Op mijn vraag aan Hans Baaij of hij niet beter de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) – die de wet ook bij varkenshouders moet handhaven en erop moet toe zien dat die wordt nageleefd – kan aanspreken op misstanden, zegt deze: “De NVWA controleert niet en wij hebben 120 misstanden geconstateerd in Nederlandse varkenshouderijen. Die gelden dus bij implicatie voor een super die geen door de Dierenbescherming gecertificeerd vlees levert. De supers hebben de macht iets te veranderen en moeten dat daarom ook doen door voor de ster van de Dierenbescherming te kiezen.” Inderdaad, een essentieel onderdeel van het Beter Leven Keurmerk is dat er meer controle is, ook op zaken als waterkwaliteit en stallucht en brandgevaar en dat die controle door de overheid volstrekt onvoldoende is.

Ik vroeg Kingma of het klopt dat Dirk de gemaakte afspraken niet nakomt. Zij antwoordt: “ook Dirk onderschrijft het akkoord dat in 2013 is gesloten door vrijwel alle Nederlandse supermarkten. Daarin is een akkoord bereikt over duurzaam varkensvlees, het zogenaamde Varken van Morgen. Dus er is wel een akkoord? De afspraken uit dit akkoord zijn vastgelegd in een convenant. De doelstelling van het convenant is het verbeteren van de omstandigheden voor mens, dier en milieu. In het convenant wordt geen melding gemaakt over het Beter Leven keurmerk. Dirk voldoet, binnen de gestelde termijn, aan alle eisen van het Varken van Morgen.” Het is voor het eerst in hun communicatie dat er gesteld wordt dat alle supermarkten voldoen aan het eisen van het Varken van Morgen. Hiervan bestaat geen enkel bewijs, behoudens van slachterijen die hun klanten misschien willen beschermen. Kan er misschien een lijst komen met varkensboeren die (wel/niet) voldoen aan de eisen van het Varkens van Morgen? Dirk zegt te voldoen aan alle eisen van het Varken van Morgen. Dit is voor het eerst dat ik dit hoor, het staat niet in de brieven

die ze aan Varkens in Nood hebben gestuurd. Is hier bewijs van of moeten we (weer alleen) de slachters geloven?

Mijn conclusies uit het bovenstaande luiden:

1. Varkens in Nood denkt ten onrechte dat de supers zich hebben verbonden aan 1-ster varkens van de Dierenbescherming – **Nogmaals, dat denken we niet. Dirk en Jumbo hebben zich verbonden.**
2. De supers hebben zich verbonden aan het Global Gap gecertificeerde Varken van Morgen. **Daarvan willen we graag bewijs ontvangen. Nu is het bewijs afkomstig van de leveranciers van supermarkten, en dat zegt weinig.**
3. Het Varken van Morgen is technisch nagenoeg gelijk aan het 1-ster varken dat op dit moment helaas nog niet zo streng kan worden gecontroleerd als het Varken van Morgen, dat consument en retailer meer zekerheid biedt omtrent de identiteit van zijn vlees. **Het Beter Leven Keurmerk is het hier volstrekt mee oneens. Supermarkten zijn al lang van het Varken van Morgen afgestapt en dit concept wordt er nu met de haren bijgetrokken.**
4. Supers besluiten tot dubbele certificering (Global Gap plus Dierenbescherming) als de ze ster van de Dierenbescherming als een extra commerciële waarborg naar consumenten willen laten zien en in die gevallen bereid zijn de dubbele kosten van certificering (Global Gap *plus* Dierenbescherming) te maken. **Jumbo heeft in vage bewoordingen wel zoiets gezegd, maar Dirk zeker niet.**
5. Jumbo en Dirk hebben Varkens in Nood duidelijk gemaakt hoe de vork in steel zit. Varkens in Nood had met een simpele vraag aan de slachters en hun certificeerder Global Gap kunnen vaststellen of Jumbo en Dirk aan de afspraken voldoen. De Dierenbescherming kan dat op dit moment inderdaad nog niet. De slachters die met Global Gap en het Varken van Morgen werken wel. **De informatie van slachters is logischerwijs gekleurd. Slachters zijn ineens betrouwbaar volgens Foodlog? Slachters weigeren in het algemeen informatie te verstrekken aan clubs als de onze. Tot nu toe gaat het om mondelingen verklaringen zonder onderbouwing. Nog al mager.**

Grote vraag: als het Varken van Morgen aan dezelfde eisen voldoet als Beter Leven Keurmerk, waarom heeft het vlees dag geen Beter Leven Keurmerk?

Wij zullen op korte termijn contact opnemen met beide supermarkten met een verzoek om één en ander nader toe te lichten en van bewijs te voorzien. Vooralsnog blijven we evenwel bij ons voornemen voor een rechtszaak.